

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DOÑARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BÓTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL CONSELLER DE L'ARRENDATARIA

—No n'hi han gaires de vinyes que donguin com aquesta parra!

La transformació social

Poc després de l'armistici germano-aliat semblava imminent una gran revolució mundial obrera, que capgirés el règim de la societat, de la mateixa manera que la gran guerra capgirà el mapa d'Europa. Després l'agitació social entrà en un període de relativa calma. I ara, és a dir, fa poques setmanes, l'avenç de l'exèrcit vermell pel territori de Polònia feu rebrotar les probabilitats de revolució universal obrera.

Però heu's aquí que la desfeta dels bolxevistes a Polònia torna a restar probabilitats a una pròxima revolució social. Davant d'aquest fet, quina actitud han d'adoptar els partits i les organitzacions obreres? Quan s'ha cregut imminent l'alçament social, l'extrema esquerra obrerista ha dit: «Ara no és hora de reformes, és hora de revolució». Nosaltres preguntem si, cas de fer-se esperar molt la revolució anunciada, caldrà seguir fent menyspreu de les reformes socials.

No sabem veure quin mal hi ha per a l'ideal revolucionari en el fet que aquest vagi realitzant-se gradualment, gràcies a les reformes socials, realitzades dins del règim d'avui. L'acostar-se pas a pas a una fita, no destorba d'arribar-hi amb una gran correcció si l'ocasió oportuna es presenta. Això sí, cal que les reformes socials de la postguerra siguin profundes i essencials. L'única probabilitat d'evitar la catàstrofe d'una revolució violenta, està en que la burgesia, mostrant una clarividència que fins avui no ha tingut, s'avingui a renunciar pacíficament als més odiosos dels seus privilegis.

LA CRISI

A LTRA volta els augurs polítics profetitzen per al pròxim octubre aqueixa crisi històrica sempre anunciada i allunyada sempre. Diuen: Cauran els conservadors, demostrat que no poseïen cap eficàcia governativa, i serà otorgat el poder a els liberals, a tots els liberals, des d'aquells que representen el liberalisme de la restauració fins a els que militant o havent militat en els partits antidinàstics vulguin aportar el seu radicalisme realista, abandonant les esterilitats doctrinàries. Breu: en el futur govern hi entraran els reformistes i algun republicà. En Lerroix, diuen que donarà algun ministre, que si el deixen, serà el d'Hisenda.

Quantes vegades hem escoltat aquesta cançó del govern regalista i reformista, del govern extret de les pulcres oposicions. Quan l'Azcarate tingué el seu petit dia de Canosa, acudint al Palau, tota Espanya va creure en l'adveniment incondicional del reformisme. Era el nou pacte que la monarquia celebrava sinó amb el poble, amb els dilettants del poble, i en tots nosaltres se produí una confortació perquè creïem improrrogables certes lleis elementals i certes institucions d'un sumari europeïsmes. El mal menor pujava al poder, sense que nosaltres pleguéssim les nostres banderes, perquè les nostres banderes començaven a esborrar dels tres colors dos per a no deixar més que el vermell. Però era quelcom més decorós, de més solvència intel·lectual i li donàrem benvinguda.

Allò se va frustrar; com se frustrarà lo que s'augura. S'articularà si un gabinet d'esquerra dinàstica, però si no s'ha pogut aconseguir trencar el torn pacífic, com se vol que's trenqui el torn pacífic de les pràctiques governatives i de les idees arcàiques? Quina política colonial faran, quins escorsaments militars faran, si tots són presoners de guerra? Quina política social desenrotllaran si alguna paròdia d'intervencionisme de l'Estat s'ha assajat, motiva la caiguda d'En Romanones? Quines essències constitucionals afermaran si s'acaba de vulnerar la jurídica i tots l'han acabada, si fa més d'un any que les nostres garanties constitucionals estan sospeses sense que ningú en protesti, amb protesta vertebrada i sonora?

Prou que les coneixem aquestes temptatives renovadores. Començaren ja amb l'entrada dels possibilistes en la monarquia, llicenciats per En Castelar que va creure en

la democratització definitiva de la corona. Després se digueren Josep Canalejas. Després arribada de l'Azcarate a palau. Després, crisi promoguda per l'Assemblea de parlamentaris, amb l'adveniment dels regionalistes plens de voracitat governadora. Ara, crisi d'octubre.

I ja ho sabem, el trist epíleg. Hi hauran uns dies joiosos de l'ànima lliberal, que encara sembla la d'un milicià. Ens començarem a sentir defraudats. Vindran els desencants personals i l'obra fallida. I de tot sols restarà uns quants ex-ministres més.

PARADOX

Sistema anglès

No pot negar-se que els anglesos són molt pràctics. Es difícil puntualitzar en què consisteix aquest practicisme dels anglesos, però hem quedat en que els anglesos són pràctics i cal proclamar-ho per tot arreu.

De tant en tant se'n veu alguna prova. Hem tingut de constatar-la a les oficines del London-Pekin-Bank, que fa mitja dotzena d'anys va posar una sucursal a Barcelona i tracta d'instal·lar-se en local propi, adquirint el centre de la Plaça de Catalunya i aixecant-hi un edifici de trenta pisos amb una punxa xina de cinc cents pams al cim.

Aquest banc, quan va instal·lar-se a Barcelona, va substeure d'altres bancs catalans lo millor del personal, i gràcies a la intel·ligència, a l'activitat i a les relacions dels empleats espanyols, va obrir-se camí, fent a Catalunya uns negocis esplèndids.

De la Secció de Propaganda va encarregar-se'n un amic nostre, En Sendo, xicot viu, llest i treballador, amb el sou mensual de quaranta duros.

El resultat de la gestió d'En Sendo fou de gran profit per a la Companyia. Aquesta, reconeixent-ho així i ademés tenint en compte l'encariment de les subsistències, va concedir diferents augmentos an En Sendo, que avui guanya ja vuitanta duros.

I ara vé l'esperit pràctic dels anglesos. Anant tan bé aquella Secció, han posat al costat d'En Sendo a un jove anglès, molt ros i molt tonto, que sap molt de lawn-tennis, però gens d'espanyol, i que's mama el sou de mil cinc cents pessetes cada mes.

En Sendo, que veu arribar al seu col·laborador cada dia una hora o dugues tard i plegar cinc minuts abans de l'hora; que el contempla entretenir-se dibuixant ninotets als llibres; que palpa la nosa que aquell noi ros fa en la seva secció, i que nota al cap del mes la diferència de sou, reflexiona sobre la seva situació i després d'una estona de meditar acorda... ajeure-s'hi.

D'aquella hora en endavant, a la Secció Propaganda no's propaga res. L'exemple d'aquell noi ros que cobra molt i no treballa gens, anima als que cobren poc a no matar-s'hi.

I el resultat és el següent: Aquella Secció, que abans costava quatre i rendia vint, avui costa setze i rendeix dos. A les demés seccions passa tres quarts del mateix.

Eh, que són pràctics els anglesos?

JEPH DE JESPU

La contribució de sang de l'opulència

RECORDEM que anys enrera l'orgue central del socialisme francès, L'Humanité, agrupava en una secció titulada «Les rendes dels treballadors» totes les notícies relatives als accidents de treball. Allí hi havia els paletes que queien de les bastides, els carrilaires agafats entre dos vagons, els manysans que's tallaven un dit o una mà, els minaires víctimes d'una explosió de gas grisú, etc. Damunt del relat d'aquestes desgràcies tràgiques, l'epígraf «Les rendes dels treballadors» resultava una ironia, tallant com la fulla d'un ganivet.

Inversament, podríem agrupar sota el títol de «La contribució de sang de l'opulència», els accidents que són propis dels rics, entre els quals els accidents d'automòbil ocupen el primer lloc. La veritable igualtat en aquest món és la Naturalesa. Ella contrarresta els aventatges de les classes privilegiades amb amgúnies i perills especials. Un obrer cau de la bastida o bé és enganxat per la corretja d'una màquina. Però un multimilionari és esclafat pel seu propi automòbil damunt la pols de la carretera o en la fondària d'un barranc. L'un és víctima de la seva pobresa, l'altre ho és de la seva opulència.

Els passatemps i els esports dels rics tenen sovint els mateixos perills que els treballs i les privacions dels pobres. Uns i altres paguen a la Naturalesa la contribució de sang. Un minaire i un banquer resten sovint agermanats per la semblança de la seva fi tràgica. L'obrer, per la vida perd la vida. El ric la perd moltes vegades per manca d'ocupació. Si els rics treballessin més, farien menys excursions innecessàries i la contribució de sang de la seva classe minvaria considerablement.

Nosaltres ens sentim igualment adolorits per la sang vessada en accidents tràgics pels uns i pels altres. I remarcuem la vanitat de les diferències creades en el món pel diner, davant de la igualtat suprema del perill i de la mort.

FULMEN

El malalt no vol soroll

EN Dato, que se les prometia tan felices, està passant un estiu de botavant. Se li acumulen els mals de cap i els disgustos. Surt d'una preocupació per a entrar en una altra. Com succeeix als negociants quebrats, a dos dits de la fallida, tapa un forat per a obrir-ne sis de nous.

I pensar que fa escassament dos mesos es parlava de les joies estivals, de les delícies de la migdiada, de les brises del Nord i de lo que a l'octubre passaria. Bon goig d'afrontar l'hora que passa, de poguer donar llargues al present, d'ajornar els milers de problemes que diàriament es posen a l'atenció del malhaurat President del Consell.

Parlem d'afrontar momentàniament les incidències, de capejar les dificultats. No diem fer cara als múltiples assumptes que la realitat planteja, doncs ja és sabuda l'afició dels governants a lo que se'n diu *escórrer el bulto*. Menys encara, resoldre res. Entre nosaltres és el temps el que's cuida de posar cada cosa en el seu lloc.

Aquests dies, i amb motiu del conflicte

creat per En Bergamín, s'ha dit d'En Dato que era un sastrinyoli, que's passava l'existència surgint, girant les peces del revés, amb tal d'anar tirant.

Després de la rebequeria d'En Bergamín, s'ha parlat de disgustos soferts pel viscomte d'Eza i per l'Ortuño. No hi ha que dir que han pronunciat ambdós el tradicional *me'n vaig!* En Dato ha corregut amb el famós pot de vaselina, que és la base de la seva carrera. Amb l'agulla i fil que darrerament se li ha adjudicat.

Si no fos la prudència extremada, que és la seva característica, podria dir se d'En Dato, no que és un sastre de portal, sinó un ataconador especialitzat en l'aplicació de mitges soles. És aquest el símil que més li escauria, d'agradar al President, com an En Bergamín, afranquir de tant en tant la llengua, tret principalíssim en tot bon sabater d'escaleta.

En Dato calla sempre. I si no pot excusar-se de parlar, nega o desvirtua els fets. Així s'estalvia les rectificacions i les contrarietats que neixen de la incontinença verbalista que ha sigut la desgràcia de tants homes públics. Aquest aspecte de la personalitat d'En Dato, aquest to de misteri i de reserva que dona a totes les coses, ajuda, en part, a revestir de importància la seva persona. En rigor, no és ell el primer, ni amb seguretat serà l'últim en deure la reputació al silenci, ben administrat.

En Dato segueix amb el punt a la boca, malgrat els esforços repetits acomplerts pels periodistes del Cantàbric, o que al Cantàbric es troben, entocudits en obtenir del President una frase, un senzillíssim mot, suficient a amenitzar les informacions caniculars.

Feina en và. Com mai, s'ha replegat En Dato en sí mateix, sord als precs que en el sentit esmentat li han fet. Ni una paraula per a En Bergamín, ni un retret relacionat amb l'actitud presa per l'Ortuño, ni un comentari a propòsit de les manifestacions del ministre de la Guerra, amb tot i bastar aquestes per a promoure un enrenou. Ni una queixa respecte de la dissidència latent en el partit.

En Dato calla. Lo que manca és saber si com el Julián de La Verbena

se calla por prudencia,

o senzillament perquè no té res per a dir.

B. DE R.

Els destronats

LS poders desapareixen quan no responen a la voluntat col·lectiva. Queden permanents o sorgeixen amb noves adaptacions els que són producte del sentiment popular. Això, que a primera vista no semblarà tal volta d'una veritat tan palesa, es vé confirmant al pas dels segles.

El poble, caminant cap a la seva emancipació, camina també cap al radicalisme. I al sorgir noves formes, les velles trontollen i se'n van per terra. Es per això que van desapareixent vells emperaires i antics reis. Es per això que venen a terra les quefatures amparades en la tirania.

A Suïça viuen, ja fa temps, uns quants destronats. Aquella nació benefactora sembla el refugi obligat dels que han passat de governants a governats. Tres reis sense regnat hi han actualment en aquella república, la més antiga d'Europa. Allí s'hi troben l'emperador Carles, d'Austria, que porta una vida plena de passivitat, pescant en el llac de Ginebra; l'ex rei de Grècia, Constantí, al que se li fa difícil acostumar-se a una vida que no és la opulenta i autoritària d'abans; i Leopold, de Baviera, sense salut, veient acabar les darreres guspises d'un poder que ja no tornarà mai més.

Aquesta és la lliçó de les noves transformacions socials. La democràcia mundial no ha de permetre sumissions obligades. Tota autoritat deu encarnar en la consciència col·lectiva. Avui un, demà un altre, s'aniran reunint els destronats, veient desaparèixer l'imperi d'una força que era producte de la fluïdesa d'uns pobles que encara no havien après a ésser conscients.

FERMI PALAU CASELLAS

Escoltant la conferència

—Que a Rússia s'hi està millor que a Espanya?... Gran notícia!... Per això no calia que's molestés en fer tantes hores de camí.

Si resta el substitutiu... Al entorn d'un document

RASSA sovint que els industrials afectats per una vaga proven d'arribar al cor del públic, valent-se, per a pulsar les fibres del sentiment popular, de diversos procediments.

Un dia són els carnicers o els abastidors, posem per cas, els qui volen enterir-nos. L'endemà, posem també per cas, els forners i farinares. Segueixen an aquests, el carbo-ner, l'oliare, el que ens ven les mongetes i el qui ens proporciona l'arròs.

Acompanya al plany dels industrials, generalment, una exposició amb columnes de xifres, encaminades a demostrar que, malgrat lo que la gent pensa, és l'ofici de mitjancer comercial un mal ofici, doncs, comptat i debatut, es perd en les operacions més que's guanya.

Res: que després d'examinats els números, de sospesats els diferents raonaments alegats pels infelïços detallistes, veiem alçar-se davant nostre la tràgica perspectiva que suposa una currúa de botiguers en disposició d'anar a captar. Afortunadament, resulta la visió una hipòtesi, lo que permet al comerciant pagar i adorar, segons ell assegura. Anar fent de les seves, diem nosaltres.

La intenció dels industrials de ferir la corda sensible del públic, de tocar el viu a la gent, vé a tom al considerar les exclamacions dels amos vaquers, afectats per una reclamació del personal ocupat en la seva indústria.

Els industrials vaquers han dit al governador els perjudicis sens nombre que la vaga de dependents els ocasiona. Els perills incalculables a que el conflicte els té abocats. Han vingut a suposar i tot que de perillongar-se l'anormalitat en les vaqueries, podria arribar el públic a quedar-se sense llet.

Pot ésser que algú es prengui en serio les exclamacions dels vaquers? No seria, en tot cas, el que una vegada en la seva vida hagi tastat la llet (?) que's despatxa en la immensa majoria, per a no dir-la totalitat, de les nostres vaqueries.

A l'hora que escrivim aquesta nota, porten els dependents vaquers alguns dies en vaga. Les vaques van mal cuidades, i no obstant no hi ha notícia de que hagi mancat a la venda un vas de llet dels que habitualment es necessiten. No hi ha perill de que un sol consumidor de llet s'hagi quedat sense la part que per classificació li correspongui.

I doncs, què? On són els perills i les perturbacions que la vaga ha de reportar al públic? Lo que de temps passa al públic és que paga les conseqüències de la cobdícia de bona part dels vaquers, que si tracten al personal amb l'interés amb que cuiden la salut de la parròquia, ja sabem on decantar-nos en el plet.

Per nosaltres—i en el fons pels industrials vaquers—poden plegar i disoldre's els dependents.

Amb tal de que resti la Companyia de Dos Rius...—TABER

EM llegit de jingudament el manifest publicat per la «Confederació Nacional del Treball» i ens ha semblat completament acceptable, per la claretat amb que determina la seva opinió respecte a certs actes de violència.

«Nosaltres som revolucionaris, mai assassins» «La pau dels pobles sols pot basar-se en la llibertat i la justícia, atributs de la nostra bandera.»

Aquestes manifestacions terminants i simpàtiques les sotscrivíem nosaltres que ens deixariem matar abans que firmar la pena de mort de ningú.

Apart una minoria obrera que ha aconseguït sous capaços a abastar les necessitats del viure, cal fer-se càrrec de la penúria que plana en la majoria dels fogars, i encara més que això, l'esperit de venjança que brolla de cada acte insignificant de la «Patronal», mestreja en el trepitjar tota mena de còdis, vessant d'orgull i neguitosa per a veure carniceries populars.

Nosaltres que tenim al cervell i al cor l'epíssodi de Cabuc, assassí del porter que's nega a obrir la porta vora la barricada, provocant les ires justicieres d'Enjolras, el sublim personatge de «Los Miserables», de Víctor Hugo; creiem en els atreviments fora lloc de certa mena d'obers, destructors inconscients de les reivindicacions proletàries.

Per poca veritat que hi hagi en lo molt i greu que s'ha dit de la Patronal (se'n pot creure quelcom quan amb tant desenfado, amb tanta tirria al pit, parlen al quefe del govern com si fos un trist meritori seu, i cobren quotes altes per a pagar serveis, i es reuneixen i prenen acords, que's fan públics o no s'hi fan, segons convingui a sa política draconiana), cal confondre-la amb l'anatema de totes les persones que tinguin seny i honradesa.

Els, els de la Patronal, celebraren una Assemblea, i als quatre dies escarniren la majoria d'acords, es passaren per mala banda aquelles Memòries lluminoses, orientadores, amb tendència a l'armonització de les dos classes en que's divideix la societat: la dels productors i la dels directors d'indústries.

L'aventatge de que disfruten els patrons sindicats sobre els obrers és i serà, mentre es manifesti tan brutalment la diferència, llevat de rencúnies, encetall de conflictes sagnants. Es una llei de lògica, digna d'ésser plorada amb les llàgrimes de tots els cocodrils.

Serà equivocat el camí d'una part d'obers simpatitzants del bolxeviquisme més aspre, però mai ho serà tant com l'empres pels que deurien, per salvar la bona anomenada, la tranquil·litat, el pa i fins la vida, despullar-se d'un orgull suïcida i ridícol.

A. COSTA I SENDRA

LA PURA VERITAT

Volguent esbrinar de Rússia l'embull, com més va més raro, fa un quant temps vaig preguntar-ho a uns amics que tinc allí. Avui les respostes rebo i, encara que tendencioses, són tan sumament curioses que... aquí van. Diuen així:

L'UNA

«Amic meu: Rússia, al present, és un jardí ple d'ufana, en mig del qual creix, galana, la flor del nou pensament. Un escamot d'homes braus, tan altruistes com nobles, han encès el cor dels pobles; dient-los: No volgueu sè esclaus! I no'n som. Del vell zarisme no'n queda ja ni la cendra; la gent se'n ha anat a aprendre a l'escola del civisme, i tan bé li han sigut dades les lliçons, i amb tan de zel, que avui Rússia és un model de nacions emancipades.»

«Tots som iguals; tots, joiosos lluitem pel bé general, sense imposicions de dalt ni privilegis odiosos. Ningú sent sobre ell el pes d'un altre home; es canta, es riu, es treballa amb gust, es viu, en resum, no'n falta res.»

L'ALTRA

«Amic: La Rússia del dia fa de molt mal explicar... Si jo me'n pogués anar, que depressa en fugiria! Però, sortir d'un país on regna el soviet?... Que és cas! Per donar no més un pas, s'ha de demanar permís.»

«Estem amb mig món en guerra, Trotsky és un zar disfregat i en quant a arbitrariedad, som els «asos» de la terra. Lleis? Prohibit? Drets? Virtuts?... Rondalles per contà als nens!... Això és un remat de bens, guiat per quatre barruts, deixant apart, doncs, les faules que'ls cacics llenca al vent, el nostre tètric present es pinta en poques paraules: Som un gran pilot de ronya, un poble trist i afamat, que viu sense llibertat, sense fe i sense vergonya.»

El lector:—Bé. I si ara algú d'això la «pura» en vol treure, a qui dels dos ha de creure? —A cap!... Es lo més segü.

C. GUMA

Sabates i sabaters

UN PLET GUANYAT

No fa molt temps que a l'infelïç mortal que per haver-se-li gastat el calçat i es veia obligat a comprar-ne un de nou, passava i repassava la vista per un sens fi d'aparadors, i com una fura que va a la busca del conill, ell també furava per a trobar el parell quin preu fos assequible al seu ja per tots conceptes expremut pressupost; mes com que això no sortia per enlloc, per fi es decidia i demanava un calçat, quin preu, segons marcava l'aparador, era de 40 pessetes. Mes això era un truc i no una realitat, perquè allavors se li objectava que per les «circumstàncies» havien sofert un nou augment i que millor que no les comprés, puix al cap de vuit dies més encara serien més cares, i clar és que per força devia caure baix les urpes dels nostres «magnànims» sabaters.

Però com que *todo tiene su fin*, un dia vé una mala ventada de Madrid en forma de Reial Decret, prohibint l'exportació, lo que sigué prou per a que's canviessin els papers, i que el calvari que abans era per a nosaltres comencés per a ells. No cal dir com varen moure's: arribaren a organitzar Comitès estil Soviets, fent-se alguns d'ells «caliquenyos», i parlaven inclús d'entrar a saco al ministeri

de Proveïments, causant de la seva desfeta.

Afortunadament no varen poguer posar-se d'acord i mentrestant l'exportació seguia sospesa, i va venir lo inevitable, o sigui la desbandada, i en sa conseqüència lo que avui amb gran delectança nostra veiem com se tiren els plats pel cap.

Els fabricants diuen que ells durant els quatre anys de guerra hi han perdut, i que qui abusava eren els detallistes; en canvi aquests aleguen que els fabricants els hi havien fixat un marge de benefici tan reduït, que quasi bé tots s'han arruïnats.

Això apart d'algun fabricant que és les dues coses a la vegada i també afirma que ha perdut tants diners. Senyors, ni que fossim a la Xina!

Resultat de tot aquest aldarull és la formació de varis «Grupos de Fabricantes de calzado» (dels quals «grupos» ens en ocuparem detingudament) i que s'han acabat aquells abusos intolerables.

I es comprén. Com que ara que podrien rependre novament l'exportació fora d'Espanya, contesten que ara ja en tenen per a ells i per a nosaltres.

JOANET

Un cas de consciència

N Biel del mas Pena, del dintell de la casa pairal obirava lo que componia l'extensa masia. Si sos pares haguessin tornat al món n'haurien estat orgullosos. Aquelles terres tan ben conreuades, la verdor de les llegums, la fruita en els abundosos arbres, el bestiar que omplia els corrals, demostrava la bona direcció del cap de casa. En Biel somreia satisfet; tot anava com volia, la ditxa regnava per tot. Pagès viu i despreocupat, havia sabut escollir per muller a una dona bona, neta i treballadora, que a l'any va donar-li un Bieló ros, ferreny, un bell exemplar de la raça.

Era home metòdic; treballant de ferm tota la setmana, li agradava en arribant al diumenge celebrar la festa. Feia com molts pagesos: deixava el llit dejorn, esmorzava bé i cap a missa de vuit falta gent. Al sortir de l'església, a cà la Pepa l'esperaven En Quim, En Joan i En Pere, els quatre inseparables de la manilla. Posats a jugar, cridaven, renegaven, disputaven i tot acabava amb mig porró de moscatell a la salut dels perdents.

Després tots quatre a fer el voleio fins a hora de dinar, i així passaren anys i anys.

Com el vent fa caure les fulles, aquell any va tocar caure an En Biel. Qui ho tenia que dir que una naturalesa tan forta se'n anés a cà PiStraus en quatre dies!

Ses darreres paraules van ésser per a son fill: —Bieló—va dir-li,—me'n vaig; no et posis trist per ma mort. Ets intel·ligent i no tinc cap dubte que sortiràs del pas, de tots els entrebancs que pots trobar en aqueixa vall de llàgrimes; procura portar-te bé amb ta mare, sigues bo i fes a la meva memòria una bona obra.—

Passaren dies. Per més que la mare continuament recordava an el fill les misses per a salvar l'ànima d'En Biel, En Bieló no'n feia cabal; estava preocupat, sí, son cervell li treballava: era que cercava aquella acció bona que va recomanar-li son pare. Amb les misses no hi creia. El vell havia sigut per aquestes coses incrèdul com ell mateix.

El proper diumenge s'aixecà de bon matí, esmorzà, assistí a missa de vuit i en sortint de l'església cap a la taverna de la Pepa. Allà trobà els tres amics de son pare: En Quim, En Joan i En Pere, que tots tristos comentaven la mort d'En Biel, trobaven un buit, semblava que'ls hi manqués un algo: era que'ls hi faltava el quart manillaire, el company de tota la vida.

—Amics—va dir-los-hi entrant En Bieló,—vinc a ocupar la cadira del meu pare.

Va seure's amb la vènia de tots; feren la manilla i després a fer el voleio, i amb els seus xistus i agudeses infiltrava l'alegria an els cossos dels tres vellets. I cada festa feu el mateix, i aquells homes se figuraven que En Biel no havia mort, sinó que era més jove i més alegre. I al venir el vespre de cada festa En Bieló somniava que son pare li apareixia i en ple front li estampava per la bona acció un bès de gratitud.—P. ARENAS

Com taca d'o i va escampant-se arreu l'odiós crim, fill de la lluita de classes.
 Dilluns passat es descapdellà a la ciutat de Saragoça un fet sagnant de caràcter social, que ha tingut el do d'exacerbar els ànims de la gent amiga de resoldre els conflictes pacíficament.
 Un arquitecte municipal, un enginyer industrial i un ajudant foren morts a trets per un obrer metalúrgic. Tots tres tenien la ferida al mig del cor. No pot dir-se que el matador fos tirador de mala punteria.
 Com és natural, el fet produí a Saragoça gran indignació, organitzant-se manifestacions populars en pro del descobriment d'altres autors si, com se suposa, l'autor tenia còmplis.

Segons les darreres dades de «L'Observatori Romà», el cristianisme fa grans progressos a la Índia.

Sembla que ara com ara un 1 per 100 dels indis són ja catòlics i apostòlics.
 Ja hi compten els indios d'aquí?
 És que'ns sembla molt migrada cosa haver fet tants pocs adeptes en vint segles!

Tots els diaris arribats de Madrid estampen en llur secció de telegrams la mateixa pregunta:

¿Dimitirà Bas?
 Seria qüestió de sapiguer a qui ho pregunten això.

Si es dirigeixen a nosaltres els hi contestarem:

Que dimiteixi o no dimiteixi, als barcelonins ens té sense *cuidado*.
 Per la gràcia que'ns fa!

Veig que D. Manuel Girona ricatxo barceloní, parent d'aquell altre cèlebre que tocava el violí, dimarts passat, fent quilòmetres va morir accidentat...
 El trasto del automòbil quin bolxevic s'ha tornat!

Els recomano un article d'En Lerroix parlant del «Repartiment de la terra».

Profundament filosòfic — i ple de lògica sobre tot — l'ex emperador ve a dir que les terres s'han d'entregar als treballadors que estiguin disposats a conrear-les.

Fins dona la fórmula per a posar la teoria a pràctica.

Es un article que està molt bé.
 Ara només falta que, després de la prèdica, dongui l'exemple; i comenci a repartir les seves propietats.

Diumenge passat els somatenistes del Guinardó, amb el braçal de les festes, l'escombra llarga i l'escombra curta, treslladaren processonalment una Mare-de-Déu que's venera a la barriada.

Bien, salau!
 En aqueixos actes renumats és en els que estan més en caràcter els *caliquenyos*.

I encara!... Lo espantada que devia estar la imatge, per por de que la prenguessin per una bolxevica!...

«Ayer, en el expreso, llegó a Barcelona el diputado conservador don Julio Bou.»
 Bou i ministerial?
 Al Escorxador!

S'està preparant, a Madrid, el «Congreso de la Democracia Republicana».
 En Lerroix ha declarat que hi té molta confiança.

Mau!
 Això farà que els bons republicans no n'hi tinguin gaire.

A Sitges, un mossèn, al mig de la missa, va escandalitzar a una senyora elegant que duia un escot un xic pronunciat.
 L'esmentada senyora hagué d'anar-se'n de l'església avergonyida.
 Fort!... Massa poc!... Perquè hi anava!

El Govern del Japó envia a cercar a Espanya uns quants frares per a que vagin a predicar a les seves colònies.

Magnífica pensada, *senyor Mikado*!
 No podria emportar-se'ls tots de una vegada?
 Els hi donarem barret.

Bastant galdós el paper que han fet els deportistes espanyols en l'Olimpiada d'Anvers.
 No n'hi ha hagut cap que s'apuntés uns quants tantos per a poder quedar com uns homes davant dels estrangers.
 Senyors dels bíceps, entorneu-vos-en al llit, que això és la lluna.

Menys mal que Espanya, si no es distingeix per atletes, es distingeix per polítics fracassats!

«Procedente de Madrid ha llegado el ex ministro señor Salvatella.»

I no han tremolat els edificis?
 I no s'ha esquerdat l'asfaltat de les Rambles?
 I no s'ha estremit la terra catalana, tota?

Que vagi a Figueres, que potser l'apedregaran.

Per un butlletí religiós ens enterem que, un dia d'aqueixos, faràn exercicis espirituals les senyorettes telefonistes.

Aquell dia, doncs, no cal pas que el abonats demanin cap número a la Central.

Perquè les senyorettes estaran totes comunicant amb el cel, o sia fent la competència amb En Marconi, que és l'home de les comunicacions interplanetàries.

Un cèlebre predicador bramava des de la trona:

—Havet de sapiguer, germans caríssims, que Jesús va dar de menjar a un grapat de persones afamades, oferint-los, per miracle, dos mil pans i cinc mil peixos...

—Permeti'm, mossèn,—interrompè un feligrés.—Així digui que'l miracle està en que no reventessin de indigestió.

Diàleg de cafè:

—Jo voldria que'm diguessin en què consisteix això del «capital» i del «treball».

—Molt senzill. Jo t'ho explicaré i m'entendràs desseguida: Tu em deixes cinc duros, això és el *capital*. Tu vols que te'ls torni... i aquí comencen els *treballs*.

Després de uns funerals de primera, a la rectoria del noblet X., se celebra un gran dinar.

El vicari esglaiat:
 —Ai, mossèn Ramón! S'hi ha fixat? Serem tretze a taula.

El rector:
 —No us espanteu... menjaré per a dos.

Cavallers: J. C. i O.: Me penso que anirà... el dia que li toqui el torn. Això sí, li prego que no s'extengui tant.—Josep Balcells i Prats (Perpinyà): Ho sento molt, però no ens és possible complaure'l.—F. P. C. (Albesa): S'aniràn publicant de mica en mica, i gràcies.—P. Arenas: No pot ésser.—M. V. J.: Un altre dia potser farem fira; avui, no.—J. Santaulària: Ho celebrem moltíssim, i endavant.—R. F. (Manlleu): No s'hi enfadi. Demà que m'envii un article curt i raonat, escrit correctament en català, tindrè molt gust en publicar-li.—J. N. i B.: Els versos són molt defectuosos.—Joanet Más: No va; em sap molt greu, però no va.—Salvador Moret: No podem complaure'l!

Nacionalisme oportunista

—Ara que guanyen... em sento polonès.

El cuiner màxim

—Es qüestió de començar a preparar el pastel de la tardor.

Ben dit i mal comprès

—Reina Santíssima!... Què depravat està el clero!...